

Проект змін до Конституції України

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

Від пострадянської Конституції до Конституції Української Республіки

**Проект Конституції засновано на принципах демократії,
республіканізму та самоврядування:**

- **Утверджено принцип поділу влади:**
 - *Гарантовано незалежність законодавчої та судової влади від виконавчої гілки;*
 - *Чітко визначено повноваження Президента як Глави держави та гаранта державного суверенітету, територіальної цілісності і безпеки держави;*
 - *Створено новий алгоритм формування КМУ, що усуває дуалізм у виконавчій владі.*
- **Забезпечено представленість інтересів громадян та інтересів територіальних громад: перехід до двопалатного парламенту.**
- **Розширено права самоврядування на всіх рівнях: регіональному, районному та базовому.**
- **Створено правові умови для реформи адміністративно-територіального устрою у подальшому.**
- **Суттєво розширено повноваження КСУ та доступ громадян до правосуддя.**

Розділ IV. Верховна Рада України (I)

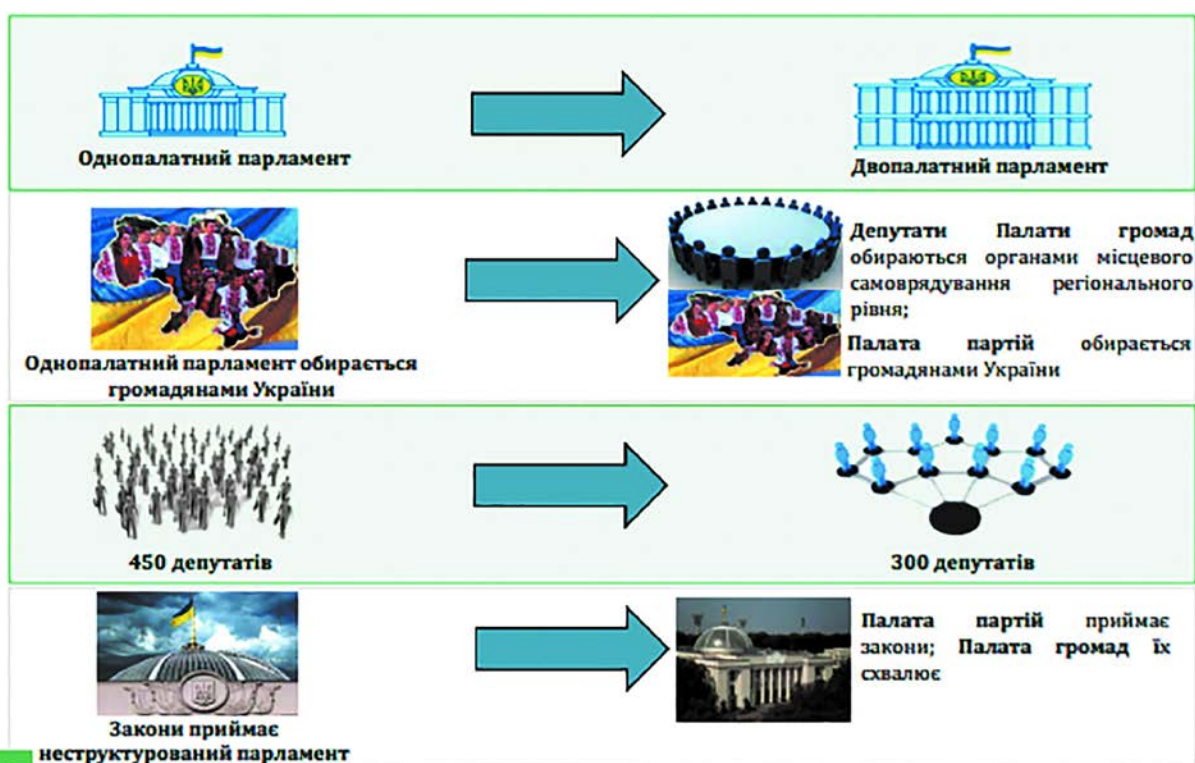
- Створено Палату громад та Палату партій.
- Забезпечено представництво територіальних громад і унеможливлено спроби «феодалізації» парламенту:
 - формування Палати громад на основі багатоступневих непрямих виборів:
- Скорочено депутатський корпус:
 - кількість депутатів Верховної Ради зменшено з 450 до 300;
- Обмежено строк повноважень парламенту:
 - з п'яти до чотирьох років;
- Докладно і вичерпно регламентовано законотворчий процес:
 - закладено чіткі та зрозумілі механізми підвищення якості роботи депутатів.

4

Розділ IV. Верховна Рада України (II)

Чинна Конституція України

Нова Конституція України

5

Розділ V. Президент України (I)

- **Збалансовано парламентсько-президентську форму державного правління:**
 - чітко розподілено компетенції Президента та Прем'єр-міністра.
- **Повноваження Президента обмежено сферою його компетенції:**
 - Президент – Глава держави, гарант державного суверенітету, територіальної цілісності і безпеки держави;
 - Президент здійснює керівництво у сферах зовнішньополітичної діяльності, оборони і безпеки держави;
 - вплив Президента на прийняття соціально-економічних рішень та діяльність уряду обмежений його компетенцією.

6

Розділ V. Президент України (II)

Чинна Конституція України

Нова Конституція України

«Розростання» повноважень
Президента

Чіткість та вичерпність
повноважень Президента

Суперечності між компетенціями
Президента і Прем'єр-міністра

Однозначний поділ компетенцій
Президента і Прем'єр-міністра

7

Розділ VI. Кабінет Міністрів України (I)

- ✓ Підвищено рівень відповідальності уряду перед парламентом;
- ✓ Запропоновано новий алгоритм формування Кабінету Міністрів:
 - ліквідовано неефективний в українських реаліях коаліційний принцип.
- ✓ Кристалізовано повноваження Кабінету Міністрів:
 - КМУ забезпечує та є відповідальним за здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави на виконання Конституції та законів, указів Президента та постанов ВРУ.
- ✓ Забезпечено ефективність здійснення урядом державної політики на місцях:
 - сформовано цілісну систему підпорядкованих уряду представництв Кабінету Міністрів в адміністративно-територіальних одиницях.
- ✓ Реалізовано принцип децентралізації влади:
 - обмежено функції представництв КМУ на місцях контролью-наглядовими;
 - враховано спільні інтереси територіальних громад щодо призначення керівників представництв КМУ на місцях;
 - мінімізовано передумови для протистояння між місцевими радами та представництвами КМУ на відповідних територіях.

Розділ VI. Кабінет Міністрів України (II)

Алгоритм формування КМУ

Партія, яка отримала найбільшу кількість мандатів у Палаті партій,

визначає кандидата на пост Прем'єр-міністра.

Кандидат на пост Прем'єр-міністра пропонує склад КМУ та програму КМУ.

Якщо Палата партій не затвердила склад КМУ та програму КМУ,

тоді

друга за чисельністю за чисельністю мандатів партія у Палаті партій висуває свого кандидата.

Якщо Палата партій повторно не затвердила склад КМУ та програму КМУ,

тоді

Президент України визначає свого кандидата.

Якщо Палата партій і за таких умов не затвердила склад КМУ та програму КМУ,

тоді

Президент України може розпустити Парламент.

Розділ VI. Кабінет Міністрів України (III)

Алгоритм формування представництв КМУ в адміністративно-територіальних одиницях

Розділ VII. Правосуддя

Модель судової системи стане простішою, більш професійною та незаангажованою:

- **Значно поліпшено доступ громадян до правосуддя:**
 - запропоновано просту і чітку триланкову систему судів загальної юрисдикції: (1) Верховний Суд України, (2) апеляційні суди та (3) місцеві суди.
 - ліквідовано систему вищих спеціалізованих судів та структуру спеціалізованих судів.
- **Підвищено якість здійснення правосуддя:**
 - суттєво підвищено вимоги до кандидатів на посаду суддів.
 - добір кандидатів - виключно на конкурсних засадах Вищою радою юстиції.
 - обмежено суддівську недоторканість.
 - забезпечено доступ до правосуддя (в т.ч. гарантовано адекватні строки розгляду справ).
- **Конституційно забезпечено повну незалежність суддівського самоврядування.**

Розділ VIII. Прокуратура

➤ Створено нову систему органів прокуратури:

- Генеральна прокуратура України, регіональні та місцеві прокуратури;
- Спеціальна прокуратура для забезпечення діяльності Державного бюро розслідувань.

➤ Визначено обсяг повноважень прокуратури:

- повноваження прокуратури зосереджено виключно в сфері кримінального судочинства;
- повністю виключено здійснення «загального нагляду».

➤ Посилено професійність, доброчесність та незалежність прокурорів:

- новий порядок призначення та звільнення Генерального прокурора України через спеціальну професійну комісію;
- призначення прокурорів на посади, переведення до органу прокуратури вищого рівня виключно на конкурсних засадах.

Розділ IX. Адміністративно-територіальний устрій (I)

➤ Конституційно закріплено принципи єдності та цілісності державної території

- Основний закон не містить термінів «федерація», «конфедерація», тощо.

➤ Створено правові умови для реформи адміністративно-територіального устрою у подальшому (зокрема, завдяки відсутності переліку назв регіонів, районів та громад).

Розділ IX. Адміністративно-територіальний устрій (II)

Збережено три основні ланки адміністративно-територіального устрою України.

Знайдено інституційні можливості для реформи адміністративно-територіального устрою у подальшому.

14

Розділ XI. Місцеве самоврядування (I)

Запропоновано модель місцевого самоврядування, яка зробить народовладдя ефективним та адекватним потребам громадян у єдиній державі із відчутними регіональними відмінностями:

- ✓ **Конституційно закріплено модель обрання місцевих рад, яка:**
 - *максимально враховує інтереси територіальних громад у органах місцевого самоврядування кожного рівня;*
 - *унеможливить потенційні спроби сепаратизму.*
- ✓ **Значно розширено інституційні та фінансові повноваження органів місцевого самоврядування на кожному рівні:**
 - *створено виконавчі комітети органів самоврядування на районному та регіональному рівнях;*
 - *впроваджено принцип субсидіарності;*
 - *спрощено контроль громад над місцевими радами.*
- ✓ **Повністю збалансовано інституційні та фінансові відносини між державою і місцевим самоврядуванням.**

15

Розділ XI. Місцеве самоврядування (II)

Базовий рівень	<ul style="list-style-type: none">➤ Органи місцевого самоврядування громади: голова громади, рада громади і виконавчий комітет ради.➤ Жителі громади обирають раду громади та голову громади, який очолює виконавчий орган ради.
Районний рівень	<ul style="list-style-type: none">➤ Районні ради та їх виконавчі комітети - це органи місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад на районному рівні.➤ Жителі кожної громади району обирають депутатів районної ради.
Регіональний рівень	<ul style="list-style-type: none">➤ Регіональні збори та їх виконавчі комітети - це органи місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад на регіональному рівні.➤ Запропоновано непрямі вибори органів місцевого самоврядування на регіональному рівні.

16

Розділ XII. Конституційний Суд України

*Значно посилено статус та роль КСУ,
підвищено його ефективність:*

- **Суттєво розширено повноваження КСУ та доступ громадян до правосуддя:**
 - право розглядати конституційні скарги громадян або юридичних осіб на судові рішення;
 - перевірка на відповідність Конституції прийнятих, але ще не підписаних законів;
 - перевірка на відповідність Конституції актів органів місцевого самоврядування (наслідок у разі порушення - аж до припинення повноважень органу місцевого самоврядування).
- **Забезпечено виконання рішень КСУ:**
 - ліквідовано нормативні «прогалини», що не дозволяють належно реалізувати норми Конституції;
 - рішення КСУ, яким встановлено порушення конституційних прав громадян, є підставою для перегляду відповідного судового рішення.
- **Вдосконалено процедурні норми діяльності КСУ, які покликані не допустити надмірного затягування конституційного провадження.**

17